

Udskriftsdato: 16. december 2025

KEN nr 9480 af 27/02/2008 (Historisk)

Tilstrækkelig tilførsel af frisk luft til ansatte i kontorer

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Arbejdsmarkedets Ankenævn, j.nr.
5900168-07 + 5900176-07

Tilstrækkelig tilførsel af frisk luft til ansatte i kontorer

Resumé

Virksomheden havde kontorarbejdspladser fordelt på 4 etager. På hver etage var der cirka 12 kontorer.

De kontorer, der vendte mod vest, havde vinduer mod en meget trafikeret vej, og når vinduerne var åbne, var der trafikstøj og bilos.

I bygningen var et ventilationssystem, der ikke havde fungeret i flere år, fordi motoren var gået i stykker.

Arbejdstilsynet havde truffet afgørelse om, at virksomheden skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå sig med at forbedre indeklimaet i kontorerne, ved hjælp af mekanisk ventilation, der kunne give tilstrækkelig tilførsel af frisk luft af passende temperatur og fugtighed.

Virksomheden havde i klagen henvist til, at der ikke er lovgivningsmæssige krav om mekanisk ventilation af kontorlokaler, og at Arbejdstilsynet ved tidligere screeningsbesøg ikke havde fundet anledning til at foretage sig yderligere.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at hvert arbejdsrum skulle have tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk. Hvis det ikke på forsvarlig måde kunne opnås gennem vinduer, døre, ventiler og lignende til det fri, skulle det ske ved mekanisk ventilation. Arbejdsmiljøklagenævnet finder endvidere, at virksomheden skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbudet.

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 26. februar 2008 behandlet [virksomhedens navn udeladt] klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 24. august 2007 om at forbedre indeklimaet i [navn udeladt] ved hjælp af mekanisk ventilation, der kan give tilstrækkelig tilførsel af frisk luft af passende temperatur og fugtighed. Arbejdstilsynet gav samtidig påbud om at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbudet.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at hvert arbejdsrum i [navn udeladt] skal have tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk. Hvis det ikke på forsvarlig måde kan opnås gennem vinduer, døre, ventiler og lignende til det fri, skal det ske ved mekanisk ventilation.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder endvidere, at [virksomhedens navn udeladt] skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbudet.

Nævnets afgørelse skal efterkommes senest den 3. september 2008.

Tilbage melding skal ske til Arbejdstilsynet senest den 10. september 2008.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder således Arbejdstilsynets afgørelse af 24. august 2007.

B E G R U N D E L S E

Mekanisk ventilation

[Navn udeladt] består af kontorarbejdspladser fordelt på 4 etager. På hver etage findes der cirka 12 kontorer. 1/3 del af kontorarbejdspladserne består af enkeltmandskontorer, resten er 2-mandskontorer. Kontorernes størrelse er gennemsnitlig på 15 m².

Bygningen er placeret således, at de kontorer, der vender mod vest, har vinduer mod en meget trafikeret vej, [navn udeladt], og de kontorer, der vender mod øst, har vinduer mod en gård.

På dagen for besøget var det overskyet med regnbyger. Ifølge DMI's hjemmeside var gennemsnitstemperaturen 20 grader.

I bygningen findes et ventilationssystem, der ikke har fungeret i den tid [navn udeladt] har benyttet lokalerne, fordi motoren er gået i stykker.

Ventilationsanlægget er beskrevet i arbejdspladsvurderingen, og der er lavet en handlingsplan. Der har derfor været arkitekttilsyn på ventilationssystemet, hvorefter [virksomhedens navn udeladt] i 2006 gav endeligt afslag på at udskifte/reparere ventilationssystemet.

Der er langsigtede flytteplaner for [navn udeladt]. En sådan flytning forventes inden for 1 - 4 år. [Navn udeladt] overtog ejendommen pr. 1. januar 2007, og [virksomhedens navn udeladt] lejer lokalerne.

Arbejdstilsynet fik under besøget oplyst,

- at de ansatte er generet af varm og tung luft fra forår til efterår
- at der i sommerperioden er foretaget temperaturmålinger på kontorerne på op til 30 grader
- at vinduerne på de fleste kontorer står åbne for at få frisk luft ind, med den gene til følge, at de kontorer, der vender mod vest, bliver generet af kontinuerlig trafikstøj, samt til tider bilos, hvis eksempelvis en bus eller lastbil holder i tomgang under vinduerne
- at i de kontorer, der vender mod vest, kan der ikke føres en telefonsamtale med vinduerne åbne, på grund af trafikstøj, og de ansatte er derfor nødsaget til at lukke vinduet i det tidsrum, der tales i telefon, hvorved temperaturen hurtigt stiger
- at dørene mellem kontorerne altid står åbne, for blandt andet at minimere den varme/tunge luft
- at døren lukkes [tekst udeladt] og i den slags situationer kan der være op til 5 personer i et kontor på ca. 15 m² i flere timer ad gangen
- at den varme/tunge luft er forsøgt afhjulpet ved hjælp af mindre bordventilatorer, der er placeret på alle kontorer
- at sagerne, som [navn udeladt] behandler, kan være meget omfattende og har lange liggetider, desuden [tekst udeladt] papir, som står på kontorerne i flyttekasser
- at rengøringspersonalet ikke må røre de papirer der findes på kontorerne, og rengøringen derfor er sparsom. Der vaskes gulv én gang om ugen.

Den 15. august 2007 konstaterede Arbejdstilsynet:

- Meget varm og tung luft i samtlige kontorer.
- I de kontorer, der vendte mod vest, kunne luften desuden føles støvet.
- På alle kontorer stod vinduerne åbne for at få lidt frisk luft ind.
- Trafikstøjen i de kontorer, der vendte mod vest, var kontinuerlig.
- Reolerne på kontorerne var åbne, med mange vandrette papirbunker. Desuden blev borde og gulve ofte brugt til stabling af papirbunker.
- Der var støv på mange af de vandrette flader i de områder, hvor sagerne lå.

[Virksomhedens navn udeladt] har i klagen anført, at der ikke er lovgivningsmæssige krav om mekanisk ventilation af kontorlokaler, og at Arbejdstilsynet ved tidligere screeningsbesøg, hvor forholdene ikke var anderledes, ikke har fundet anledning til at foretage sig yderligere.

Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt og beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning af faste arbejdssteder, herunder om temperatur og luftfornyelse. Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 42, stk. 1 samt § 43, stk. 1, nr. 1.

Beskæftigelsesministeren har fastsat regler om, at hvert arbejdsrum skal have tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk. Hvis der ikke på forsvarlig måde kan opnås tilstrækkelig luftfornyelse gennem vinduer, døre, ventiler og lignende til det fri, skal der indrettes en mekanisk ventilation, der giver tilstrækkelig tilførsel af frisk luft af passende temperatur og fugtighed. Det fremgår af § 34 i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning.

Arbejds miljølagenævnet finder på baggrund af sagens oplysninger, at det kan lægges til grund, at der ikke er en tilstrækkelig tilførsel af frisk luft via vinduer, døre m.v. i lokalerne i [navn udeladt]. I den forbindelse har nævnet lagt vægt på de forhold, som Arbejdstilsynet konstaterede den 15. august 2007, herunder

- at luften i samtlige kontorer var meget varm og tung, selv om der på alle kontorer stod vinduer åbne
- at kontorerne mod vest føltes støvede
- at der var kontinuerlig trafikstøj i de kontorer, der vendte mod vest.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der er trafikstøj i de lokaler, der vender mod [navn udeladt], når vinduerne er åbne, og at udluftning via vinduerne til gården ikke er tilstrækkelig til at dække alle rummene. Dertil kommer, at den luft, som kommer fra [navn udeladt] indeholder megen bilos.

Det forhold, at Arbejdstilsynet ved screening den 11. november 2005, ikke fandt anledning til at give påbud, ændrer ikke det forhold, at Arbejdstilsynet nu har konstateret, at forholdene ikke er i orden, og at disse giver anledning til et påbud.

Autoriseret arbejdsmiljørådgiver

Der stilles krav om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet ved et tilsyn har konstateret og truffet afgørelse om et komplekst og alvorligt arbejdsmiljøproblem. Det fremgår af § 6, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelsen om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Et af de arbejdsmiljøproblemer, der medfører et krav om brug af en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, er indeklimaproblemer. Et indeklimaproblem anses for at være komplekst og alvorligt, når der er dårlig luftkvalitet, herunder høj temperatur, der giver anledning til klager og umiddelbart kan konstateres, og som skyldes utilstrækkelig eller manglende ventilation ved manuelt oplukkelige vinduer, døre eller ventiler, der skal sikre et tilfredsstillende indeklima og dække mere end 4 arbejdsrum. Det fremgår af § 15, nr. 2 i bekendtgørelsen om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Anvendelse af autoriseret arbejdsmiljørådgiver kan undgås, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres. Det fremgår af § 6, stk. 2 i bekendtgørelsen om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Nævnet har lagt til grund for afgørelsen om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, at der i lokalerne i [navn udeladt] er dårlig luftkvalitet, herunder høj temperatur, der giver anledning til klager og umiddelbart kan konstateres, og som skyldes utilstrækkelig eller manglende ventilation ved manuelt oplukkelige vinduer, døre eller ventiler, der skal sikre et tilfredsstillende indeklima og dække mere end 4 arbejdsrum.

Nævnet har endvidere lagt til grund, at der ikke i lokalerne i [navn udeladt] er løst et identisk arbejdsmiljøproblem inden for de seneste år, fordi ventilationsanlægget har været ude af drift i al den tid [navn udeladt] har benyttet lokalerne, dvs. siden 2002.

REGLER

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

- § 42, stk. 1 og § 43, stk. 1, nr. 1 samt § 77, stk. 1 og § 77 a i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005
- § 6 og § 34 i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning
- § 6, stk. 1, nr. 1 og stk. 2 samt § 15, nr. 2 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

OPLYSNINGERNE I SAGEN

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

Kopi til

- [Adressat udeladt]
- [Adressat udeladt]
- Arbejdstilsynet, Tilsynscenter 1, Postboks 1228, 0900 København C J.nr.
- [Adressat udeladt]

De kan læse om afgørelsens retlige grundlag på de følgende sider.

1. Regler

Lov om arbejdsmiljø, jfr. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005

...

Kapitel 6

Arbejdsstedets indretning

§ 42. Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 43. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning af faste, midlertidige, skiftende og udendørs arbejdssteder, herunder om

- 1) arbejdsrum, f.eks. loftshøjde, luftrum, gulve, vægge, lofter, belysning, temperatur, luftfornyelse og støj,
- 2) velfærdsforanstaltninger m.v., f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter, vaske- og baderum samt sovesteder og stole,
- 3) udgangsforhold, f.eks. færdselsveje, trapper og udgange.

Stk. 2. ...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 77. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

§ 77 a. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om, at Arbejdstilsynet kan påbyde arbejdsgiveren at indhente bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, herunder i en nærmere bestemt periode, samt om rådgivningspåbudets indhold, omfang og varighed og de nærmere vilkår herfor, herunder om arbejdsgivers pligter.

...

Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning

...

Kapitel 2

Planlægning og indretning af arbejdsstedet

...

§ 6. Arbejdsstedet skal indrettes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller langt sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

...

Kapitel 8

Ventilation

§ 34. Hvert arbejdsrum skal have tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk.

Stk. 2. Hvis der ikke på forsvarlig måde kan opnås tilstrækkelig luftfornyelse gennem vinduer, døre, ventiler og lignende til det fri, skal der indrettes en mekanisk ventilation, der giver tilstrækkelig tilførsel af frisk luft af passende temperatur og fugtighed.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

...

Kapitel 2

Påbud om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

...

§ 6. Arbejdsgiveren skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed og som angivet i kapitel 3, når overtrædelserne er

- 1) konstateret ved et enkeltstående tilsyn eller ved et tilsynsforløb bestående af screening og et deraf efterfølgende tilsyn, og

2) konstateret ved tilsyn med arbejde tilknyttet én produktionsenhed.

Stk. 2. Der afgives ikke påbud efter stk. 1, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

...

Kapitel 3

Komplekse og alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen

...

Det kemiske område

§ 15. Indeklimaproblemer med dårlig luftkvalitet, herunder høj temperatur, der giver anledning til klager og umiddelbart kan konstateres, og som skyldes utilstrækkelig eller manglende ventilation ved mindst et af følgende forhold:

- 1) Større komplicerede ventilationsanlæg, der skal sikre et tilfredsstillende indeklima og dækker mere end 4 arbejdsrum eller 300 m², og som ikke fungerer tilfredsstillende, herunder ikke umiddelbart kan reguleres. Anlæggene kan være udført med mekanisk drevne ventilatorer eller med vinduer eller ventiler, der styres automatisk.
- 2) Ventilation ved manuelt oplukkelige vinduer, døre eller ventiler, der skal sikre et tilfredsstillende indeklima og dække mere end 4 arbejdsrum eller 300 m².
- 3) Mindre lokaler, hvor der er meget stor belastning, uanset ventilationsform.

...